UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tyrocinium Theologicum

Francolini, Baldassare

Herbipoli, 1710

§. 1. Proponuntur chronologicè Fidei Controversiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39295

Visual Library

do igitur utilitati meæ tam amanter consulis, hanc mihi tradere ne graveris.

§. I.

Proponuntur chronologicè Fidei Controversiæ.

PRima controversia fuit cum Polytheistis & Idololatris. Primus enim error in materia Fidei fuit eorum, qui plures admisêre Deos, hinc dicti Politheistæ; qui & creaturis affinxêre divinitatem, earúmq; imagines & idola cultu latriæ adoraverunt, hinc dicti idololatræ, quorum alii adoravêre maximas arbores pro Diis, ùt Indi: alii Solem, ùt Persæ: alii bestias terræ ùt Ægyptii, qui adoravêre crocodilos. Alii homines vel prudentiâ, vel virtute militari, aut aliâ dote naturæ, vel rebus utiliter gestis nobiles, ùt primùm Assyrii, & posteà Græci, Romaníque. Alii demùm dæmones ipsos in statuis, aut ex adytis oracula reddentes, ùt populi innumeri.

Se-

2. Secunda fuit cum Atheis, omnem Divinitatem negantibus, dicentibúsque, mundum hunc universum ex atomis ab æterno & ex se existentibus, ac tandem casu in hunc rerum ordinem nexúmque conglobatis, extitisse. Hi fuêre Thales Milesius, Anaximenes, Heraclitus & Empedocles Philosophi Græci.

3. Tertia fuit cum Deistis, seu Philosophis, qui omnem doctrinam à Deo revelatam rejecêre, ídque solùm professi sunt, & profitendum docuerunt, quod lumen rationis dictat, nempe unum Deum existere, & inculpatè vivendum. De his videtur locutus D. Paulus, dum monet Colossenses cap. 2. v. 8. *Videte, ne quis vos decipiat per philosophiam, & inanem fallaciam*; hósque sugillat S. Augustinus tract. 45. in Jo. *Fuerunt quidam philosophi de virtutibus & vitiis sublimia tractantes, qui etiam dicere auderent hominibus: nos sequimini, sectam nostram tenete, si vultis beatè vivere; sed non intrabant per ostium.* Ho-

rum secta dicta est etiam Philosophismus.

4. Quarta controversia fuit cum Sadducæis & Samaritis, quorum primi negabant resurrectionem mortuorum, ùt ait Matthæus cap. 22. *In illo die accesserunt ad eum Sadducæi, qui dicunt, non esse resurrectionem.* Samaritæ autem oriundi ex Ethnicis, quos Salmanasar abducens captivum Dei populum ex Palæstina, in hanc regionem transmiserat, sic Judaicam Religionem susceperant, ut superstitiosa multa & gentilitia retinerent, habiti proinde tanquam hæretici à Judæis; unde illud convitium in Christum: *Nónne bene dicimus, quia Samaritanus es tu?* Joan: c. 8.

5. Quinta controversia fuit post Christi adventum cum Hebræis negantibus, jam advenisse Messiam, credentibúsque, venturum tanquam Regem temporalem, qui alios Reges perdat, & Regnum Hebræorum temporale restituat, augeátque.

6. Sex-

6. Sexta controversia fuit cum Pharisæis ad Fidem Christianam conversis, sed retinentibus, contendentibúsque esse retinendam cum nova Christi lege, veteris observantiam, de quibus S. Luc. Act. cap. 15.

7. Septima controversia fuit cum Simonianis, seu Simoniacis, qui Simone Mago magistro, dicebant, Mundum non à Deo, sed ab Angelis fuisse conditum; non fore resurrectionem mortùorum; licitum esse promiscuum fœminarum usum; dona gratiæ venalia esse. Ex hoc Simone innumeri orti sunt errorum magistri, Cerinthus, Ebion, Menander & alii, qui circa an. 70. præter alios turpissimos errores docuerunt, Christum fuisse purum hominem, ac proinde negârunt, eum cum Verbo Divino unam eandémque personam esse; de quibus Jo: ep. 1. cap. 4. v. 3. *Et omnis Spiritus, qui solvit Jesum, ex Deo non est, & hic est Antichristus.*

8. Octava controversia fuit cum Nicolaitis, qui dicebant, licere fornicationem, & vesci Idololytis. Incertum est, an eorum auctor fuerit Nicolaus unus ex septem Diaconis, de quibus mentio fit Act. cap. 6.

9. Nona controversia fuit cum Saturnianis, & Basilidianis, quorum primi auctore Saturnino Menandri discipulo circa annum 118. docuerunt, Christum apparenter, & in specie tantùm apparuisse; Basilidiani verò authore Basilide & ipso Menandri discipulo circa an. 124. non solùm carnis resurrectionem negârunt, sed virginitati nuptias æquiparârunt; multa circa Incarnationem, Trinitatem, & Mundi creationem delirabant, & persecutionis tempore Christum citra culpam negari posse dicebant.

10. Decima controversia fuit cum Millenariis, sive Chiliastis, qui auctore quidem Cerintho, sed aliis postea sectæ propagatoribus, circa an.

130.

130. docuerunt post resurrectionem Christum per mille annos regnaturum in terris cum Sanctis in deliciis, & voluptatibus corporis.

11. Undecima controversia fuit an. circiter 150. cum Cerdonianis, Secundianis, Marcionitis, Valentinianis, & Gnosticis demum omnibus, qui præter turpissima, quæ tanquam licita permittebant, videntur in eo convenisse, quod duo essent rerum principia, unum bonum, alterum malum, & quod Christus Dominus non verè habuerit carnem humanam, sed vel solùm apparentem, vel carnem quandam Cœlestem, & impassibilem.

12. Duodecima controversia fuit cum Quartodecimanis, dicentibus, Pascha celebrandum esse 14. Luna, quocunq; hæc occurrisset hebdomadæ die. Hi erant Episcopi Orientales. Contentio autem ortum habuit sub Aniceto, aucta est sub Eleutherio, viguítque usque ad Victorem, qui

circa

circa an. 198. instituit, ut Pascha celebraretur, non decimâ quartâ Lunâ more Judæorum, sed die Dominico decimam quartam Lunam, & Æquinoctium vernale immediatè sequente, prout ab Apostolis traditum erat, & observabat Ecclesia Romana. Nec acquiescentibus adhuc multis Orientalibus Episcopis, fuit hoc ipsum in Nicæno I. sancitum, & in aliis postea Conciliis confirmatum.

13. Decima tertia Controversia fuit circa an. 173. cum Tatiano, ejúsque discipulis, qui docebant 1. Matrimonium malum esse, hinc Encratitæ appellati, id est continentes. 2. carnes quoque malas esse, & à malo principio, id est, à Dæmone creatas; similiter vinum, ac proinde ab utroq; abstinendum, quod ipsum docuit eodem tempore Severus, unde Severiani: Adamitæ quoque circa an. 194. auctore quodam Adamo, nudi incedentes nuptias exhorruêre, sed interim

rim promiscuos concubitus permittebant. Horum sectam sæculo 15. quidam Picardus renovare tentavit.

14. Decima quarta Controversia fuit cum Montanistis ex Montano Phrygio (unde dicti Phrygii, Phryges , & Cataphryges , id est, juxta Phryges) qui circa an. 181. cœpit docere, sibi, non Apostolis infusam esse cum Spiritu Sancto gratiarum plenitudinem , secundas nuptias malas esse. Matrimonium posse dissolvi , lapsos post Baptismum salutem consequi non posse saltem per Ministros Ecclesiæ , &c. nova jejunia prædicabat tanquam necessaria , &c.

15. Decima quinta controversia fuit cum rebaptizantibus , nempe docentibus Baptismum collatum ab Hæreticis non valere , ac proinde ab his baptizatos esse rebaptizandos. Horum auctor fuit circa an. 250. Agrippinus Carthag. Ep. cui & Cyprianus successor adhæsit , antequam tamen hic error in hæresim abiret.

16. De-

16. Decima sexta controversia fuit per eadem tempora, aut etiam antea cum aliquibus Episcopis rigidioribus, de quibus agit S. Cypr. ep. 54. ad Cornelium Papam, & epist. 52. ad Antonianum, qui aliquibus in majora quædam crimina prolapsis, & præsertim Apostatis, Mechis, & Homicidis veniam etiam in morte negandam contendebant.

17. Decima septima controversia fuit cum Novatianis qui circa an. 255. prædictum rigorem in omnia crimina extenderunt, addiderúntque, non esse in Ecclesia potestatem remittendi peccata post Baptismum commissa, neque deberi baptizatos sacro chrismate confirmari, secundas nuptias vitandas ùt illicitas. Hujus hæresis auctor fuit Novatianus Presbyter, & Pseudopontifex Romanus, impulsu Novati Presbyteri Carthaginensis.

18. Decima octava controversia fuit cum Sabellianis, qui auctore

Sa-

Sabellico circa ann. 260. docuerunt, Patrem, Filium, & Spiritum Sanctum esse unam personam cum tribus hisce nominibus.

19. Decimanona controversia fuit circa an. 273. cum Manichæis, qui hæresim Cerdonianorum, Marcionitarum, Carpocratianorum, Gnosticorum, aliorúmque prædictorum expressiùs docuerunt circa duo rerum principia coæterna, unum bonum, alterum malum, addiderúntque, nihil esse verè spirituale, sed omnia esse corporalia; hominem non esse liberi arbitrii, & omnium peccatorum causam esse naturam mali principii; vetus Testamentum fuisse à malo principio, ideóque rejiciendum; ab eodem esse carnem & vinum; ac proinde ab utroque abstinendum; animas migrare de corpore in corpus &c. Hujus sectæ auctor fuit Manes, sive Manichæus, qui se esse Spiritum Sanctum Paraclitum à Christo promissum dicebat.

20. Vi-

20. Vigesima controversia fuit circa annum 310. cum Donatistis, qui Magistro Donato in Numidia Episcopo docuerunt in Ecclesia esse solos bonos, imò eos solos, qui essent à parte Donati, & rursùs, Sacramenta à malis Ministris collata nulla esse.

21. Vigesima prima controversia fuit circa annum 320. cum Arrianis, quorum auctor Arrius Presbyter Alexandrinus dicebat; Verbum, Dei Filium, esse creaturam, non esse coæternum, nec consubstantialem Patri, & in Christo locò animæ fuisse ipsum Dei Verbum. Ex his orti fuêre circa annum 359. Semiarriani, qui ajebant cum Arrianis, Filium non esse Patri consubstantialem, non tamen per omnia dissimilem. Arrianismum renovârunt sæculo decimo sexto Joannes Campanus, Michaël Servetus Hispanus, Valentinus Gentilis Neapolitanus, Paulus Alciatus Mediolanensis, & præsertim duo Socini Lælius, & Faustus nepos Senenses, qui hunc errorem per

Po-

Poloniam præsertim, & Transylvaniam disseminârunt.

22. Vigesima secunda controversia fuit circa annum 340. cum Ærio, Ærianísque, qui erroribus Arrii duos alios addidêre, dicentes, inutile esse, orare, & Sacrificium pro defunctis offerre, & Epïscopis æquales esse Presbyteros. Aliqui hunc Ærium vocant Ætium.

23. Vigesima tertia controversia fuit circa idem tempus cum Photino Sirmiensi Episcopo, qui renovans errorem Cerinthi & Ebionis, docuit, Christum non esse Deum, sed purum hominem, addiditque cum Sabellio, Deum non esse trinum.

24. Vigesima quarta controversia fuit cum Macedonio Episcopo Constantinopolitano, qui anno circiter 359. docuit, Filium quidem esse Patri per omnia similem, sed Spiritum Sanctum esse creaturam.

25. Vigesima quinta controversia fuit anno circiter 367. cum Appollinario,

nario Episcopo Laodicæno, qui hæresim Arrii, & Macedonii simul conjungens docuit, Verbum Divinum accepisse carnem humanam sine anima rationali, vel sine mente, ut esset ipsum loco mentis, & Divinas Personas esse inæquales, magnum videlicet esse Spiritum Sanctum, majorem Filium, maximum Patrem.

26. Vigesima sexta controversia fuit cum Vigilantio natione Gallo, & Barcinonensis Ecclesiæ Presbytero, qui anno circiter 400. docuit Sanctos non esse invocandos, nec honorandas eorum reliquias, quod anteà docuerant Eunomiani, Eustathiani, & Porphyriani, & postea docuerunt Valdenses, Wicleffitæ, Hussitæ, Lutherani, Zwingliani, Calvinistæ, nostrique temporis hæretici ferè omnes.

27. Vigesima septima controversia fuit circa annum 405. cum Pelagio Monacho Britanno, docente peccatum originale non esse in hominibus, & sine gratia Dei posse impleri omnia

nia mandata. Hujus erroris propugnatores acerrimi fuêre Cœleſtinus itidem Monachus, & Julianus Capuæ Epiſcopus; impugnator verò maximus S. Auguſtinus, ex cujus libris malè intellectis prodiêre alii errores, & primò Adrumetinorum quorundam in Africa Monachorum, qui ita gratiæ Dei neceſſitatem prædicare cæperunt, ut dicerent hominem liberum non eſſe, nec corrigendum in malefactis; ſed hi brevi ipſius D. Auguſtini operâ errorem ſuum depoſuêre. Secundo Semipelagianorum, ſeu Maſſilienſium (fuerunt enim Maſſilienſis Eccleſiæ Præsbyteri) qui lecto libro D. Aug. de correct., & grat. ad Adrumetinos Monachos ſcripto mediam quamdam viam ineundam putârunt, docentes cum Pelagianis, initium ſalutis noſtræ, à ſolis Naturæ viribus pendere, cum Catholicis verò reliquum ſalutis, non à ſola natura, ſed à gratia pendere. Hos ſecuti videntur Caſſianus Monachus, cæteroqui vitæ probatiſ-

batissimæ, Faustus Lirinensis cænobii Monachus, inde Abbas, & postea Regiensis Episcopus, Vincentius Lirinensis, Gennadius Massilienſis Ecclesiæ Presbyter; & Tertio Prædestinatianorum, qui circa eadem tempora malè intelligentes libros S. Aug. de grat. & prædestinat cæperunt docere bona opera nihil prodesse reprobis, nec mala nocere prædestinatis: ac proinde neutros sollicitos esse debere, vel ut bene agant, vel ne malè agant; quam hæresim sæculo nono renovavit Gottelschalchus natione Germanus, professione Monachus, & sæculo decimo sexto Lutherus & Calvinus.

28. Vigesima octava controversia fuit cum Nestorio Episcopo Constantinopolitano, qui anno 430. cœpit docere, B. Virginem non esse Dei Matrem, & in Christo duas esse personas, alteram Divinam, alteram humanam.

29. Vigesima nona controversia fuit paulò pòst cum Eutiche Abbate, & Dio-

& Dioscoro, qui, ut Nestorio contradicerent, docuerunt, in Christo non solùm unam esse personam, sed unam naturam. Hæ duæ hæreses, nempe Nestoriana & Eutychiana, hucusque durant in partibus Orientis, ùt dicit Bellarminus in sua Chronologia. Eutychianæ hæresis magnus per Africam propagator fuit sexto currente sæculo quidam Jacob homo Syrus, unde Jacobitæ. Cophti etiam in Africa, ubi suum Patriarcham habent, ac tenere dicuntur celebre monasterium, in quo fuit domus olim habitata à Christo puero in Ægyptum profugo. Eutychiani fuerunt, & fortè sunt etiam modò Eutychi studuisse dicuntur Acæmetæ in Scythia & Constantinopoli Monachi, dicti etiam Studitæ, & Petrus Gnaphæus dictus Fullo, Pseudo-Episcopus Antiochenus, docens circa annum 476. Deum ipsum passum esse, & crucifixum, hoc est, ipsam Deitatem, imo Trinitatem, ùt videntur significâsse. Hujus Petri di-

ſcipuli dicti fuerunt Theopatitæ, ſeu Theopaſſitæ.

30. Trigeſima controverſia fuit cum Monothelitis, qui ducibus Sergio Conſtantinopolitano Patriarcha, Cyro Epiſcopo Alexandrino, & Macario Antiocheno, circa annum 630. docuerunt, in Chriſto Domino unam duntaxat voluntatem eſſe.

31. Trigeſima prima controverſia fuit cum Mahometanis. Horum dux Mahometes, natione Arabs, profeſſione mercator viliſſimus, inde ductor exercitûs, circa annum 630. ex pluribus ſectis ſuam confecit & propagavit; cum Sabellio ſiquidem negat in Divinis Trinitatem Perſonarum, cum Carpocrate, aliiſque Chriſtum negat Deum eſſe, etſi Prophetam ſanctum eſſe affirmet; cum Audæanis, Deum corporeum eſſe fingit; cum Judæis & Ebionitis circumciſionem ùt neceſſariam recipit; cum Epicuro ſupremam felicitatem, ſeu ſupremum bonum in cor-

corporis voluptate ponit, cum Tatianis vini usum suis prohibet, &c.

32. Trigesima secunda controversia fuit circa annum 719. cum Iconomachis, nempe sacrarum imaginum impugnatoribus. Horum primi fuerunt Judæi, mox Mahometani, sed qui eis crudelissimum hoc tempore bellum indixit, fuit Leo III. Imperator, vulgò Isaurus.

33. Trigesima tertia controversia fuit anno circiter 796. cum Albanensibus, qui renovârunt errorres Manichæorum de duplici principio, & de transmigratione animarum; Et rursùs: Sacramenta, resurrectionem corporum, extremum judicium, infernum, purgatorium, & Ecclesiæ potestatem negârunt, ipsúmque Christum aut non verum hominem, aut impassibilem fuisse dixerunt.

34. Trigesima quarta controversia fuit cum Græcis circa annum 1050. Cœperunt quidem Græci tempore Nicolai I. auctore Photio schisma fa-

cere: tamen hoc tempore apertissimè se ab Ecclesia Romana divisérunt, & cœperunt defendere errores suos, nempe hos, Spiritum Sanctum à Patre & Filio non procedere, sed à solo Patre; Eucharistiam non in pane azymo, sed in solo fermentato confici posse; purgatorium nullum esse, nec justis ante diem judicii æternam felicitatem conferri, nec damnatis æternum supplicium ante dictam diem infligi; Romanum Pontificem non esse totius Ecclesiæ Caput & Primatem. Notat Hosius lib. de Sacerdot. conjugio, quaterdecies esse Græcos spontè ab Ecclesia Latina scissos, & ad eandem toties ferè reversos.

35. Trigesima quinta controversia fuit pariter circa annum 1050. cum Berengario, Archidiacono Andegavensi, qui docuit; in Eucharistia non esse verum Christi Corpus & Sanguinem; deinde revocans hunc errorem, docuit, cum Corpore Christi esse etiam substantiam panis: addidit, parvulos

vulos non esse baptizandos, sed tantùm adultos.

36. Trigesima sexta controversia fuit anno circiter 1120. cum Petro de Bruis, natione Gallo, & Henrico Tolosano Monacho Apostata, qui docuerunt Missæ Sacrificium nihil esse, fidelium preces nihil defunctis prodesse, Baptismum sine Fide nihil conferre parvulis.

37. Trigesima septima controversia fuit circa annum 1140. cum Petro Abailardo, qui doctrinam defendebat mixtam ex Arrianismo, Nestorianismo, & Pelagianismo, nihilque esse credendum dicebat, nisi quòd intellectus noster beneficio rationis comprehendere posset. Huic adhæsit Arnoldus Brixiensis; Romæ tandem strangulatus.

38. Trigesima octava controversia fuit circa annum 1160. cum Pauperibus de Lugduno, dictis Waldensibus, ex Waldo quodam Lugdunensi, qui ex mercatore opulento factus volun-

tarius pauper, cœpit prædicare, & ex ignorantia errores docere, reprehensus à Clero errores auxit. Hi fuêre præcipui: primò Ecclesiæ Christi ministros propria possidentes, peccare omnes contra præceptum Christi: *nolite possidere aurum*, ac proinde Romanam Ecclesiam defeciſſe à tempore Sylvestri I. quo possessiones habere cœpit, nullum in ea, quantumvis probum salvari posse; spernendas esse ejus indulgentias, benedictiones, consecrationes cæremonias; nec obediendum esse Ecclesiæ Prælatis. Secundò, omnem potestatem, etiam laicam, solo peccato mortali deperdi, peccato autem carentem evadere sacram: ac proinde Sacerdotem in peccato mortali existentem, nec consecrare, nec absolvere, laicum econtra justum hæc omnia ritè facere. Tertiò, nullam orationem præter Dominicam esse faciendam.

39. Trigesima nona controversia fuit circa annum 1200. cum Albigensibus

sibus hæreticis pessimis, & ejusdem ferè doctrinæ cum Albanensibus, de quibus suprà egimus controversiâ 33. & nisi armis subacti fuissent, totam Europam corrupissent.

40. Quadragesima controversia fuit circa annum 1250. cum quodam Guilelmo de S. Amore Doctore Parisiensi, qui ex odio in Ordines Mendicantes docebat, non licere omnia spontè relinquere, & ingredi Ordinem Religiosum, qui non habeat saltem possessiones in communi. Hujus libros Alexander IV. Papa damnavit.

41. Quadragesima prima controversia fuit cum Flagellantibus, qui circa annum 1273. per Italiam, Galliam, Germaniámque vagantes, & se flagellis ad ostentationem cædentes, docebant, ab adventu suæ sectæ Christi Evangelium cessâsse, & baptismum aquæ in baptismum sanguinis, quem quisque flagellis è suo corpore deberet elicere, esse mutatum: Flagella-

tionem tandem martyrio æquiparandam, aut etiam præferendam.

42. Quadrageſima ſecunda controverſia fuit cum Fraticellis, quorum errores ſimiles fuêre erroribus Pauperum de Lugduno. Hos damnavit Bonifacius VIII.

43. Quadrageſima tertia controverſia fuit circa annum 1300. cum Beguardis & Beguinis, ſeu Biſochis, quorum præcipui errores fuêre: Hominem in hac vita poſſe evadere ſic perfectum, ut reddatur impeccabilis, & ampliùs in gratia proficere non valeat: hominem verò, qui talem gradum ſit aſſecutus, non teneri ampliùs orare, nec Eccleſiaſtica jejunia ſervare, nec ullos virtutum actus exercere, nec ulla bona opera præſtare; imò nec aſſurgere, dum elevatur Venerabile Sacramentum. Rursùs, hunc hominem in hac vita poſſe aſſequi beatitudinem ita perfectam, ac in Patria. Idem tamen cum tota ſua tam ſublimi perfectione actum carnalem ob fla-

gran-

grantem concupiscentiam excusabant. Damnati fuêre in Concilio Oecumenico Viennensi, sub Clemente V. anno 1311.

44. His non absimiles fuerunt Illuminati, orti in Hispania anno circiter 1575. & iterum postea anno 1623. quorum capitalis error erat, quòd tantam cum Deo unionem, talémque perfectionis statum vi orationis mentalis se assecutos jactarent, ut nec bonis operibus, nec Sacramentis ampliùs egere se dicerent, & posse sine culpa turpissima quæque patrare.

45. Quadragesima quarta controversia fuit circa annum 1340. cum Joanne Wicleffo, qui Vigornienſi Episcopatu non impetrato, à Romano Pontifice defecit, & errores Waldensium circa Ecclesiæ potestatem, & Ministros, ipsósque laicos Magistratus controversiâ 38. recensitos renovavit. Addidit substantiam panis & vini remanere post consecrationem, Christum in hoc Sacramento non esse

realiter, & in propria corporali præsentia, omniáque absolutâ necessitate evenire. Hos aliósque ejus errores damnavit Concilium Constantiense generale.

46. Quadragesima quinta controversia fuit cum Joanne Huss (unde Hussitæ) & Hieronymo Pragensi, insigni Boëmorum Doctore, qui anno circiter 1407. Waldensium & Wiclefitarum errores renovavit. Addidit, omnes etiam laicos debere sub utraque specie communicare. Uterque fuit in prædicto Concilio Constantiensi combustus, anno 1415.

47. Quadragesima sexta controversia fuit cum Petro de Osma, Professore Theologiæ in Academia Salmanticensi, qui docuit, Confessionem merum institutum humanum esse; & rursùs, pœnitentes absolvi non debere ante peractam pœnitentiam. Damnatus fuit à Sixto IV.

48. Quadragesima septima controversia cœpit circa annum 1517. cum Luthe-

Luthero Saxone Apoſtata, cujus præcipui errores fuêre: liberum hominis arbitrium per Adæ peccatum extinctum fuiſſe; nullum eſſe hominis meritum ad ſalutem; hominem *ſolâ* fide, ſine operibus juſtificari; Sacramenta novæ Legis nec gratiam conferre, nec characterem imprimere, Confeſſionem auricularem eſſe humanum inventum; in Euchariſtia cum Chriſti Corpore manere panem; nec Chriſti Corpus in hoc Sacramento eſſe ſemper, ſed in ſolo uſu; ab omnibus ſub utrâque ſpecie ſumendum hoc Sacramentum; Miſſam nec à Chriſto inſtitutam, nec Sacrificium eſſe; Sacerdotes ad cœlibatum non teneri; Indulgentias nullas eſſe; Sanctos nec colendos, nec invocandos; Contritionem ex ſolo metu conceptam peccatum hypocriſis continere; In Eccleſia ſolos eſſe bonos; purgatorium ex Scriptura probari non poſſe. Hos errores damnavit Leo X. ac poſtea Concilium Tridentinum.

49. Ex Lutheranis orti sunt semi-Lutherani, qui erroribus Lutheri alios errores addidêre, non tamen Luthero contrarios; & Antilutherani, qui addidêre contrarios, ùt Anabaptistæ, (quorum caput & magister Nicolaus Storkius, vel Balthasar Pacimontanus docuit, Baptismum parvulis nihil prodesse, eósque rebaptizandos, cùm fiunt adulti) & Sacramentarii, qui Christi Corpus in Eucharistia esse negant, quorum signiferi Carolstadius, & Zwinglius fuêre.

50. Confessionistæ verò & Protestantes Lutherani dicuntur, qui Confessionem Augustanam, quam Philippus Melanchton composuit, sectarisse jactant & protestantur, híq; dividuntur in Rigidos, qui solis adhærent Lutheri placitis; Molles, qui Wittembergensem Confessionem profitentur, & Extravagantes, qui subscripsêre quidem Confessioni Augustanæ, ut Principibus placerent; sed interim sectantur dogmata Luthero contraria.

51.

51. Quadrageſima octava controverſia fuit cum Calvino, qui circa annum 1557. prædictis Lutheri erroribus hos alios addidit: Decreta Dei non eſſe ab æterno; Chriſtum non eſſe mortuum pro omnibus, ſed pro ſolis prædeſtinatis; per ſuam paſſionem nihil ſibi meruiſſe; illum in cruce deſperâſſe, nec verè ac propriè deſcendiſſe ad inferos; ab initio multa ignorâſſe, quæ poſtea didicit; DEUM prædeſtinâſſe, alios quidem ad gloriam, & alios ad ſupplicium, ſine ullo illorum merito, & horum demerito: hoc decretum tollere humanis actibus libertatem; non dari gratiam habitualem, ſed ſolam actualem, eámque talem, ut non ſufficiat ad ſervandam totam legem; Deum eſſe auctorem peccati, & ab eo homines ad peccata impelli; filios Fidelium naſci ſanctos, nec Baptiſmo indigere, infidelium filiis Baptiſmum non prodeſſe; filios illegitimos ad Baptiſmum non admittendos; in Sacramento Euchari-

stiæ esse solùm figurativè Christi Corpus & Sanguinem. Hos errores damnavit Concilium Tridentinum. Ut autem Lutherus Germaniam, ita Calvinus infecit Gallias, ubi Calvinistæ dicti sunt Hugonotti.

52. Angliam verò, postquam Henricus VIII. an. 1535. *Romani* Pontificis obedientiam excussit, & se caput Ecclesiæ Anglicanæ constituit, Lutheranismus, & Calvinismus invasit, errorésque alii; hinc multiplex in ea secta. Præcipuæ sunt Protestantium, & Puritanorum, qui Presbyteriani dicuntur, & Independentium. Protestantes autem in Anglia multùm differunt à Germanicis, & aliquibus Lutheri, aliquibus Calvini, aliísque erroribus adhærent. Ac 1. statuunt, Regem esse caput supremum Ecclesiæ Anglicanæ. 2. Admittunt Ecclesiam debere constare ex Archiepiscopis, Episcopis, Decanis, aliísque gradibus Ecclesiasticæ Hierarchiæ. 3. Varios recipiunt Catholico-

rum

rum antiquos ritus, altaria, cereos, superpellicea; non tamen Christi præsentiam in cæna Eucharistica admittunt. Hanc sectam profitetur Rex, & Aula.

§3. Puritani econtra sunt rigidi Calvinistæ, & Protestantibus è diametro opponuntur. Et 1. Purum Dei Verbum juxta Calvini placita se admittere profitentur. 2. Negant Regis in Ecclesia primatum. 3. Eliminant omnes Ecclesiæ Romanæ ritus. 4. Excludunt gradus Ecclesiasticæ Hierarchiæ, voluntque Ecclesiam suam, Exclusis Episcopis, ac ministris, à solis senioribus Laicis administrari, inde dicti Presbyteriani.

§4. Independentes, qui maximè Cromuelli tempore emerserunt, in hoc Puritanis, ac Protestantibus adversantur, quòd neque Reges, neque Episcopos, neque Seniores ad Ecclesiæ regimen admittant, sed velint quemlibet sibi Ministrum esse, ac sine ulla personæ, ac sexûs distinctione

esse

esse legitimum verbi Dei præconem, idque quovis loco, ac tempore, dum sentit se à Spiritu Sancto ad prædicandum Dei verbum impelli; ac proinde templa, altaria, pulpita è medio tollunt. Dicunt autem contra prædictas duas sectas, quod sicuti illis licuit, antiquos Romanæ Ecclesiæ ritus evertere, aut reformare, ita, imò multò magis ipsis licet ritus ab his de novo inductos rejicere.

55. Post prædictas tres sectas, quæ in alias dividutnur, orta est in Anglia non ita pridem nempe ann. 1655. secta nova, Tremblantium, seu Tremolantium dicta, qui cæperunt Londini, quasi œstro quodam perciti in compitis, ac triviis comparere solo indusio tecti. Hi miras visiones, revelationésque jactantes veluti concionabundi cæperunt monere populum, oportere in timore, & tremore salutem operari. Horum aliqui fuêre comprehensi, & flagellis cæsi; & præsertim ipsorum dux

Jaco-

Jacobus Noilor, qui quamvis publicè stigmate inustus fuerit, nihil tamen de sua insania remisit. Durat autem etiam nunc hæc secta Fanaticorum in Anglia, docétque inter alia 1. Scripturas non esse Dei verbum, nec in eis contineri veram, & salutarem doctrinam. 2. omnes homines habere ex se lumen sufficiens ad salutem. 3. homines non justificari per Fidem in Christum, sed per opera. 4. Pro hominum corporibus post mortem neque constitutum esse Cœlum, neque Infernum, in quo immortaliter vivant, adeóque non futuram resurrectionem corporum.

56. Quadragesima nona Controversia fuit cum Michaële Bajo Doctore Lovanienſi, cujus multi fuerunt errores contenti in septuaginta novem propositionibus à B. Pio. & Gregorio XIII. ac tandem ab Urbano VIII. damnatis, quorum Pontificum Constitutiones consulere potes.

Disc.

Disc. Id etiam laboris ut subeas, rogo, & prædictas propositiones, quas ex Calvinismo ortas audio, ac tandem in Jansenismum abiisse, de quo tam frequens modo sermo est, recitare ne graveris.

Mag. Quoniam id à me postulas, recitabo. Sunt autem, quæ sequuntur:

1. Nec Angeli, nec primi hominis adhuc integri merita rectè vocantur gratia.

2. Sicut opus malum ex natura sua est mortis æternæ meritorium, sic bonum opus ex natura sua est vitæ æternæ meritorium.

3. Et bonis Angelis, & primo homini, si in statu illo perseverâsset usque ad ultimum vitæ, felicitas esset merces, & non gratia.

4. Vita æterna homini integro, & Angelo promissa fuit intuitu bonorum operum, & bona opera ex lege naturæ ad illam consequendam per se sufficiunt.

5. In

5. In promissione facta Angelo, & primo homini, continetur naturalis justitiæ constitutio, quâ pro bonis operibus sine alio respectu vita æterna justis promittitur.

6. Naturali lege constitutum fuit homini, ut, si in obedientia perseveraret, ad eam vitam pertransiret, in qua mori non posset.

7. Primi hominis integri merita fuerunt primæ creationis munera, sed juxta modum loquendi Scripturæ sacræ, non rectè vocantur gratia; quo fit, ut tantùm merita, non etiam gratia debeant nuncupari.

8. In redemptis per gratiam Christi nullum inveniri potest bonum meritum, quod non sit gratis indigno collatum.

9. Dona concessa homini integro & Angelo forsitan non improbandâ ratione possunt dici gratia, sed quia secundùm usum sacræ Scripturæ nomine gratiæ ea tantùm munera intelliguntur, qũæ per JEsum Christum ma-

malè merentibus & indignis conferuntur, ideo neque merita, neque merces, quæ illis redditur, gratia dici debet.

10. Solutio pœnæ temporalis, quæ peccato dimisso sæpè remanet, & corporis resurrectio, propriè nonnisi meritis Christi adscribenda est.

11. Quòd piè & justè in hac vita mortali usque in finem conversati vitam consequimur æternam, id non propriè gratiæ Dei, sed ordinationi naturali statim initio creationis constitutæ justo Dei judicio deputandum est, neque in hac retributione bonorum ad Christi meritum respicitur, sed tantùm ad primam institutionem generis humani, in qua lege naturali constitutum est, ut justo Dei judicio obedientiæ mandatorum vita æterna reddatur.

12. Pelagii sententia est: opus bonum circa gratiam adoptionis factum non est regni cœlestis meritorium.

13. Opera bona à filiis adoptionis facta

facta non accipiunt rationem meriti ex eo, quòd fiunt per ſpiritum adoptionis inhabitantem corda filiorum Dei, ſed tantùm ex eo, quòd ſunt conformia legi, quódque per ea præſtatur obedientia legi.

14. Opera bona juſtorum non accipiunt in die judicii extremi ampliorem mercedem, quàm juſto Dei judicio mereantur accipere.

15. Ratio meriti non conſiſtit in eo, quòd, qui benè operatur, habeat gratiam, & inhabitantem Spiritum Sanctum, ſed in eo ſolùm, quòd obedit Divinæ legi.

16. Non eſt vera legis obedientia, quæ fit ſine charitate.

17. Sentiunt cum Pelagio, qui dicunt eſſe neceſſarium ad rationem meriti, ut homo per gratiam adoptionis ſublimetur ad ſtatum Deificum.

18. Opera Catechumenorum, ùt Fides & Pœnitentia, ante remiſſionem peccatorum facta, ſunt vitæ æternæ meritoria, quam vitam ipſi non conſe-

sequentur, nisi priùs præcedentium delictorum impedimenta tollantur.

19. Opera justitiæ & temperantiæ, quæ Christus fecit, ex dignitate personæ operantis non traxerunt majorem valorem.

20. Nullum est peccatum ex natura sua veniale, sed omne peccatum meretur pœnam æternam.

21. Humanæ naturæ sublimatio & exaltatio in consortium Divinæ naturæ debita fuit integritati primæ conditionis, & proinde naturalis dicenda est, & non supernaturalis.

22. Cum Pelagio sentiunt, qui textum Apostoli ad Romanos 2. *Gentes, quæ legem non habent, naturaliter, quæ legis sunt, faciunt:* intelligunt de Gentibus Fidei gratiam non habentibus.

23. Absurda est eorum sententia, qui dicunt, hominem ab initio dono quodam supernaturali & gratuito supra conditonem naturæ suæ fuisse exaltatum, ut Fide, Spe & Charitate Deum supernaturaliter coleret.

24. A

24. A vanis & otiosis hominibus secundùm insipientiam Philosophorum excogitata est sententia, quæ ad Pelagianismum rejicienda est, hominem ab initio sic constitutum, ut per dona naturæ superaddita fuerit largitate Conditoris sublimatus, & in Dei Filium adoptatus.

25. Omnia opera Infidelium sunt peccata, & Philosophorum virtutes sunt vitia.

26. Integritas primæ creationis non fuit indebita humanæ naturæ exaltatio, sed naturalis ejus conditio.

27. Liberum arbitrium sine gratiæ Dei adjutorio non nisi ad peccandum valet.

28. Pelagianus error est, dicere, quòd liberum arbitrium valeat ad ullum peccatum vitandum.

29. Non soli fures ii sunt & latrones, qui Christum viam & ostium veritatis & vitæ negant, sed etiam quicunq; aliunde, quàm per ipsum in viam

viam justitiæ (hoc est, aliquam justitiam) conscendi posse docent.

30. Aut tentationi ulli sine gratiæ ipsius adjutorio resistere hominem posse sic, ut in eam inducatur, aut ab ea non superetur.

31. Charitas perfecta & sincera, quæ est ex corde puro, & conscientia bona, & fide non ficta, tam in catechumenis, quàm in pœnitentibus potest esse sine remissione peccatorum.

32. Charitas illa, quæ est plenitudo legis, non est semper conjuncta cum remissione peccatorum.

33. Catechumenus justè, rectè & sanctè vivit, & mandata Dei observat, ac legem implet per charitatem, ante obtentam remissionem peccatorum, quæ in Baptismi lavacro demùm percipitur.

34. Distinctio illa duplicis amoris, naturalis videlicet, quo Deus amatur ùt Auctor naturæ: & gratuiti, quo Deus amatur ùt Beatificator, vana est,

est, & commentitia, & ad illudendum sacris litteris, & plurimis veterum testimoniis, excogitata.

35. Omne, quod agit peccator, vel servus peccati, peccatum est.

36. Amor naturalis, qui ex viribus naturæ exoritur, ex sola philosophia per elationem præsumptionis humanæ cum injuria crucis Christi defenditur à nonnullis Doctoribus.

37. Cum Pelagio sentit, qui boni aliquid naturalis, hoc est, quod ex naturæ solis viribus ortum ducit, agnoscit.

38. Omnis amor creaturæ rationalis, aut vitiosa est cupiditas, quâ Mundus diligitur, quæ à Joanne prohibetur: aut laudabilis illa charitas, quâ per Spiritum Sanctum in corde diffusâ Deus amatur.

39. Quod voluntariè fit, etiamsi necessariò fiat, liberè tamen fit.

40. In omnibus suis actibus servit peccator dominanti cupiditati.

41. Is libertatis modus, qui est à

necessitate sub libertatis nomine non reperitur in Scripturis; sed solùm nomen libertatis à peccato.

42. Justitia, quâ justificatur per Fidem impius, consistit formaliter in obedientia mandatorum, quæ est operum justitia, non autem in gratia aliqua animæ infusa, quâ adoptatur homo in filium Dei, & secundùm interiorem hominem renovatur, ac Divinæ naturæ consors efficitur, ut sic per Spiritum Sanctum renovatus deinceps benè vivere, & Dei mandatis obedire possit.

43. In omnibus pœnitentibus ante Sacramentum Absolutionis, & in catechumenis ante Baptismum est vera justificatio, separata tamen à remissione peccatorum.

44. Operibus plerisque, quæ à Fidelibus fiunt, solùm ut Dei mandatis pareant, cujusmodi sunt, obedire parentibus, depositum reddere, ab homicidio, à furto, à fornicatione abstinere, justificantur quidem homi-

nes,

nes, quia sunt legis obedientia, & vera legis justitia, non tamen iis obtinent incrementa virtutum.

45. Sacrificium Missæ non aliâ ratione est sacrificium, quàm generali illâ, quâ omne opus, quod fit, ut sanctâ societate Deo homo inhæreat.

46. Ad rationem & definitionem peccati non pertinet voluntarium, nec definitionis quæstio est, sed causæ & originis, utrùm omne peccatum debeat esse voluntarium.

47. Unde peccatum originis verè habet rationem peccati sine ulla ratione, ac respectu ad voluntatem, à qua originem habuit.

48. Peccatum originis est habituali parvuli voluntate voluntarium, & habitualiter dominatur parvulo, eòquòd non gerit contrarium voluntatis arbitrium.

49. Et ex habituali voluntate dominante fit, ut parvulus discedens sine regenerationis Sacramento, quan-

do usum rationis consecutus erit, actualiter Deum odio habeat, Deum blasphemet, & legi Dei repugnet.

50. Prava desideria, quibus ratio non consentit, & quæ homo invitus patitur, sunt prohibita præcepto: *Non concupisces.*

51. Concupiscentia, sive lex membrorum, & prava ejus desideria, quæ inviti sentiunt homines, sunt vera legis inobedientia.

52. Omne scelus est ejus conditionis, ut suum auctorem, & omnes posteros eo modo inficere possit, quo infecit prima transgressio.

53. Quantum est ex vi transgressionis; tantum meritorum malorum à generante contrahunt, qui cum minoribus nascuntur vitiis, quàm qui cum majoribus.

54. Definitiva hæc sententia, Deum homini nihil impossibile præcepisse, falsò tribuitur Augustino, cùm Pelagii sit.

55.

55. Deus non potuisset ab initio talem creare hominem, qualis nunc nascitur.

56. In peccato duo sunt; actus, & reatus, transeunte autem actu, nihil manet, nisi reatus, sive obligatio ad pœnam.

57. Unde in Sacramento Baptismi, aut Sacerdotis absolutione propriè reatus peccati dumtaxat tollitur, & ministerium Sacerdotum solùm liberat à reatu.

58. Peccator pœnitens non vivificatur ministerio Sacerdotis absolventis, sed à solo Deo, qui pœnitentiam suggerens & inspirans vivificat eum, & resuscitat; ministerio autem Sacerdotis solùm reatus tollitur.

59. Quando per eleemosynas, aliáque pœnitentiæ opera Deo satisfacimus pro pœnis temporalibus, non divinum pretium Deo pro peccatis nostris offerimus, sicut quidam errantes autumant. (Nam alioquí essemus, saltem aliqua ex parte, redem-

ptores) sed aliquid facimus, cujus intuitu Christi satisfactio nobis applicatur, & communicatur.

60. Per Passiones Sanctorum in Indulgentiis comunicatas non propriè redimuntur nostra delicta, sed per communionem charitatis nobis eorum passiones impertiuntur, ut digni simus, qui pretio sanguinis Christi à pœnis pro peccatis debitis liberemur.

61. Illa Doctorum distinctio, Divinæ legis mandata bifariam impleri, altero modo quantum ad præceptorum operum substantiam tantùm, altero quantum ad certum quendam modum, videlicet secundùm quem valeant operantem perducere ad regnum æternum, (hoc est, ad modum meritorum,) commentitia est, & explodenda.

62. Illa quoque distinctio, quâ opus dicitur bifariàm bonum, vel quia ex objecto & omnibus circumstantiis rectum est & bonum (quod moraliter

ter bonum appellare consueverunt,) vel quia est meritorium regni æterni, eòquòd fit à vivo Christi membro per spiritum charitatis, rejicienda est.

63. Sed & illa distinctio duplicis justitiæ; alterius, quæ fit per spiritum charitatis inhabitantem: alterius, quæ fit ex inspiratione quidem Spiritûs S. cor ad pœnitentiam excitantis, sed nondum cor inhabitantis & in eo charitatem diffundentis, quâ Divinæ legis justificatio impleatur, similiter rejicitur.

64. Item & illa distinctio duplicis vivificationis, alterius, quâ vivificatur peccator, dum ei pœnitentia & vitæ novæ propositum & inchoatio per Dei gratiam inspiratur: alterius, quâ vivificatur, qui verè justificatur, & palmes vivus in vite Christo efficitur, pariter commentitia est, & scripturis minimè congruens.

65. Nonnisi Pelagiano errore admitti potest usus aliquis liberi arbitrii bonus, sive non malus, & gratiæ Chri-

sti injuriam facit, qui ita sentit & docet.

66. Sola violentia repugnat libertati hominis naturali.

67. Homo peccat etiam damnabiliter in eo, quod necessariò facit.

68 Infidelitas purè negativa in his, in quibus Christus non est prædicatus, peccatum est.

69. Justificatio impii fit formaliter per obedientiam legis, non autem per occultam communicationem, & inspirationem gratiæ, quæ per eam justificatos faciat implere legem.

70. Homo existens in peccato mortali, sive in reatu æternæ damnationis potest habere veram charitatem, & charitas etiam perfecta potest consistere cū reatu æternæ damnationis.

71. Per contritionem etiam cum charitate perfecta, & cum voto suscipiendi Sacramentum conjunctam, non remittitur crimen extra casum necessitatis, aut martyrii, sine actuali susceptione Sacramenti.

72. Om-

72. Omnes omninò juſtorum afflictiones ſunt ultiones peccatorum ipſorum, unde & Job, & Martyres quæ paſſi ſunt, propter peccata ſua paſſi ſunt.

73. Nemo præter Chriſtum eſt abſque peccato originali, hinc B. Virgo mortua eſt propter peccatum ex Adam contractum, omnésque ejus afflictiones in hac vita, ſicut & aliorum juſtorum fuerunt ultiones peccati actualis vel originalis.

74. Concupiſcentia in renatis relapſis in peccatum mortale, in quibus jam dominatur, peccatum eſt, ſicut & alii habitus pravi.

75. Motus pravi concupiſcentiæ ſunt pro ſtatu hominis vitiati prohibiti præcepto, *Non concupiſces*; unde homo eos ſentiens, & non conſentiens transgreditur præceptum, *Non concupiſces*; quamvis transgreſſio in peccatum non deputetur.

76. Quamdiu aliquid concupiſcentiæ carnalis in diligente eſt, non facit

præceptum, *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo.*

77. Satisfactiones laboriosæ justificatorum non valent expiare de condigno pœnam temporalem restantem post culpam condonatam.

78. Imortalitas primi hominis non erat gratiæ beneficium, sed naturalis conditio.

79. Falsa est Doctorum sententia, primum hominem potuisse à Deo creari, & institui sine justitia naturali.

57. *Disc.* Audivi, Pontifices in Bulla damnationis asserere, quòd nonnullæ harum propositionum damnatarum aliquo pacto sustineri possent in rigore, & proprio verborum sensu ab Assertoribus intento. Estne id verum?

Mag. Falsum omninò, ùt declaravit Urbanus VIII. útque clarissimè ostendit Cardinalis de Aguir in defensione Cathedræ S. Petri, disput. 20. quem legere poteris, luti etiam Ripaldam tom. 3. disp. 1. sect. 2. Velim autem, ut prædictas propositiones con-

conferas cum erroribus Calvini, controv. 48. recensitis: clarè enim deprehendes, quod dicebam, Bajanismum in Calvinismo fundari, consequenter etiam Jansenismum, de quo mox.

58. Quinquagesima prima controversia fuit circa annum 1640. cum Jansenistis, seu Jansenianis, qui Jansenii Iprensis Episcopi doctrinam in Bajo damnatam propugnabant, & præsertim celebres quinque propositiones, quas ex dicti Jansenii libro, cui titulus *Augustinus*, excerptas Innocentius X. damnavit. Ejusmodi propositiones sunt hæ:

1. Aliqua Dei præcepta hominibus justis volentibus, & conantibus secundùm præsentes, quas habent, vires, sunt impossibilia, deest quoque illis gratia quâ possibilia fiant.

2. Interiori gratiæ in statu naturæ lapsæ nunquam resistitur.

3. Ad merendum & demerendum in statu naturæ lapsæ non requiritur in

homine libertas à neceſſitate, ſed ſufficit libertas à coactione.

4. Semipelagiani admittebant prævenientis gratiæ interioris neceſſitatem ad ſingulos actus etiam adinitium Fidei, & in hoc erant hæretici, quòd vellent eam gratiam talem eſſe, cui poſſet humana voluntas reſiſtere, vel obtemperare.

5. Semipelagianum eſt dicere, Chriſtum pro omnibus omninò hominibus mortuum eſſe, aut ſanguinem fudiſſe.

59. Ut autem Janſenii doctrinam, hásque ipſas quinque propoſitiones tueri poſt earum damnationem poſſent Janſeniſtæ, cœperunt docere, fuiſſe quidem illas probè damnatas; at non eſſe verè excerptas ex libro Janſenii, nec in eo reperiri; tum, ſi qua ex ipſis in eodem libro reperiretur, non eſſe damnatam in eo ſenſu, quo eam docuit Janſenius, utpote non alieno à ſenſu Auguſtini, ac proinde veram ac tutam, ſanctámque eſſe doctrinam Janſenii, nec ullam verè eſ-

ſe

se in mundo hæresim Jansenianam, nullos Jansenistas.

60. Sed callidis his molitionibus statim occurrit pro sua summa pietate, & zelo tuendæ Religionis Clerus Gallicanus Parisiis congregatus, ùt ipse idem refert in epistola ad Innocentium X. die 28. Martii anno 1654 scripta his verbis: *Nos in hac Urbe Parisiensi congregati censuimus, & per epistolam encyclicam his litteris adjunctam declaravimus, Propositiones illas & opiniones esse Cornelii Jansenii, & in sensu ejusdem Jansenii à Sanctitate Vestra damnatas disertis & manifestis verbis.*

61. Et quamvis hanc Cleri Gallicani declarationem confirmâsse videretur Innocentius ad eundem rescribens, die 29. Septembris 1654. nihilominùs Alexand. VII. Innocentio paulò pòst subrogatus, novam edidit Constitutionem 17. Kalend. Novembris, 1656. in qua relatâ Innocentii Constitutione ita subdit: *Cùm autem, sicut accepimus, nonnulli iniquitatis filii prædi-*

Etas quinque propositiones vel in libro prædicto ejusdem Cornelii Jansenii non reperiri, sed fictè & pro arbitrio compositas esse, vel non in sensu ab eodem intento damnatas fuisse, asserere magno cum Christi Fidelium scandalo non reformident, Nos ... præinsertam Innocentii, Prædecessoris Nostri Constitutionem, declarationem, & definitionem harum serie confirmamus, approbamus, & innovamus, & quinque illas propositiones ex libro præmemorati Cornelii Jansenii, Episcopi Iprensis, cui titulus est: Augustinus, *excerptas, & in sensu ab eodem Cornelio intento damnatas fuisse definimus & declaramus, &c.*

62. Utque uniuscujusque fides certo aliquo, & externo documento constaret, præcepit anno 1664. omnibus Ecclesiasticis, tam regularibus, quàm sæcularibus, etiam Monialibus, Doctoribus, & Licentiatis, aliisque Collegiorum Rectoribus atque Magistris, ut hanc formulam subscriberent. *Ego N. Constitutioni Apostolicæ Innocentii X. datæ die 31. Maji, 1653. & Constitutioni Ale-*

Alexandri VII. datæ 16. Octobris 1656. Summorum Pontificum me ſubjicio, & quinque propoſitiones ex Cornelii Janſenii libro, cui nomen Auguſtinus, *excerptas, & in ſenſu ab eodem Auctore intento, prout illas per dictas Conſtitutiones Sedis Apoſtolicæ damnavit, ſincero animo rejicio ac damno, & ita juro. Sic me Deus adjuvet, & hæc ſancta Dei Evangelia.*

63. Quia verò ſpiritus hæreticorum eſt maximè pervicax, refractarius, & cavilloſus, non veriti ſunt iidem dicere, ſe ſubſcripturos quidem ſincerè prædictam formulam, quatenus damnat dictas quinque propoſitiones, non verò, quatenùs in ea dicitur, fuiſſe illas excerptas ex libro Janſenii, & in ſenſu ab Auctore intento damnatas, cauſantes nimirùm, hoc pertinere ad quæſtionem facti à Deo minimè revelati per ſcripturas & traditiones, ac proinde definiri non poſſe ab Eccleſia per authoritatem infallibilem, nec eandem poſſe à fidelibus exigere hujus rei fidem internam, ac juramentum,

ſed

sed solùm quoddam silentium obsequiosum, ne videlicet quidquam contra hujus, ùt vocant, facti veritatem, aut definitionem loquantur, quod & ajunt, se juramento suo solùm promittere.

64. Verùm hos etiam cavillos, fraudésque sapientissimè nuper disjecit Clemens XI. suâ scilicet constitutione editâ anno 1705. decimo septimo Cal. Augusti, quâ Innocentii X. & Alexandri VII. constitutiones confirmat, approbat, & innovat; ac insuper, *ut omnes Ecclesiæ filii Ecclesiam ipsam audire non tacendo solùm, sed & interiùs obsequendo, quæ vera est Orthodoxi hominis obedientia, condiscant*, decernit ac declarat, *Obedientiæ, quæ prædictis Apostolicis constitutionibus debetur, obsequioso illo silentio minimè satisfieri, sed damnatum in quinque propositionibus Jansenii libri sensum, quem illarum verba præferunt, ab omnibus Christi Fidelibus, ùt hæreticum non ore solùm, sed & corde rejici ac damnari debere, nec aliâ mente, animo aut credu-*

litate

litate supradictæ formulæ subscribi licitè posse.

65. Quinquagesima secunda & ultima controversia fuit circa ann. 1680. cum Quietistis, quorum Magister Michael de Molinos, Presbyter Hispanus docebat; In vita spirituali, sive mystica hos solos censendos esse perfectos & verè mysticos, qui per unum actum non revocatum Deo semel oblati, & ut dicebat, totaliter uniti, resignati, atque relicti, reliquos omnes actus ùt superfluos suspenderent, ac veluti inanimati permanerent, nihil prorsùs operando, neque volendo, neque petendo, nec de acceptis à Deo bonis gratias agendo, nec ad proprios defectus reflectendo, sed silendo, & merè passivè se habendo, in absoluta permanerent indifferentia circa omnia sive pœnam sive præmium, sive infernum, sive paradisum, seu æternam damnationem aut salutem, sinendo, ut Deus operaretur, & suam Divinam voluntatem in ipsis adimpleret. Unde

&

& alios multos errores deducebant, similes erroribus Beguardorum, Beguinarum, & Illuminatorum, de quibus actum est Controv. 43. Hos verò omnes Quietistarum errores & propositiones proscripsit & damnavit Innocentius XI. decreto edito die 28. Augusti, 1687.

Atque hæ sunt præcipuæ cum hæreticis controversiæ, continuato ferè temporum ordine propositæ; quem tamen ordinem Theologi Polemici non observant, ordinem potiùs rerum & materiarum secuti; quia videlicet diversi diversorum temporum hæretici circa eandem sæpè materiam, seu Fidei articulum, erraverunt. Quare Cardin. Bellarminus in hoc Theologiæ genere haud dubiè insignis, sic universæ hujus Theologiæ partes distribuendas esse judicavit, quemadmodum & abs re nostra minimè fore censui, ut hîc etiam repræsentarem ad majorem tuam, tuique similium commoditatem.

§. II.